

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.011.03.2019

Pan
Witosław Gibasiewicz
Prezes Zarządu
Zakładu Gospodarki Odpadami
Sp. z o.o. w Jarocinie
Witaszyczki 1a 63-200 Jarocin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/048 – Postępowanie z odpadami komunalnymi po przetworzeniu w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP)

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Jarocinie, Witaszyczki 1a, 63-200 Jarocin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Witosław Gibasiewicz, Prezes Zarządu, od 12 września 2017 r. W okresie objętym kontrolą, funkcję kierownika jednostki pełnił również Mariusz Małynicz, Prezes Zarządu, do 12 września 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacji MBP. Sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetworzenia w instalacjach MBP.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli ¹ , z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed/po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Krzysztof Kowalak, Inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/91/2019 z 14 czerwca 2019 r.

(akta kontroli str.1)

---

¹ Tj, 30 sierpnia 2019 r.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zakład Gospodarki Odpadami Sp.z o.o. w Jarocinie (dalej: ZGO) w latach 2016-2019 prowadził regionalną instalację do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (RIPOK) na podstawie uzyskanego od Marszałka Województwa Wielkopolskiego (dalej: MWW) pozwolenia zintegrowanego z 10 grudnia 2015 r. na prowadzenie instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (dalej: instalacja MBP lub MBP).

W badanym okresie ZGO naruszył jednak postanowienia tego pozwolenia przekraczając określone w nim parametry dotyczące przepustowości dla części mechanicznej i biologicznej MBP. Pomimo nieuzyskania zgody na zwiększenie mocy przerobowych zarówno w pozwoleniu zintegrowanym, jak i w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego, do RIPOK przyjmowany był zwiększony strumień odpadów zmieszanych pochodzących z Regionu VI. Należy jednak podkreślić, że ZGO występowało do MWW o zwiększenie przepustowości instalacji MBP, a postępowanie w tej sprawie nie zostało dotąd zakończone.

ZGO zawarł umowy z podmiotami odbierającymi odpady komunalne z nieruchomości położonych na obszarze jego działalności. Ponadto prowadził zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, karty przekazania odpadów, ewidencje odpadów, a także sprawozdawczość dla Marszałka Województwa Wielkopolskiego (dalej: MWW) oraz gmin. Badane w toku kontroli dokumenty odzwierciedlały stan faktyczny.

Corocznie ZGO przygotowywał kalkulacje kosztów gospodarowania odpadami w instalacji MBP, które uwzględniały faktyczne koszty i wydatki związane z przetwarzaniem odpadów komunalnych i przekazywaniem wytworzonych odpadów do dalszego przetworzenia. Wnioskującemu podmiotowi, przedstawiono kalkulację kosztów zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych.

Odpady powstałe w wyniku przetworzenia w instalacji MBP spełniały wymagania dla dalszego ich zagospodarowania, czego potwierdzeniem są m.in. dobre wyniki charakterystyki jakościowej odpadów. ZGO podpisał umowy czasowe z podmiotami gospodarczymi na odbiór np. paliwa alternatywnego, z kolei odbiorców frakcji surowcowych wylaniał na bieżąco i po zgromadzeniu odpowiednich ilości transportowych, na podstawie ofertowania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacji MBP

Opis stanu faktycznego

1.1. ZGO złożył w dniu 22 maja 2015 r. do MWW wnioski o udzielenie pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji MBP. MWW decyzją DSR-II-2.7222.37.2015 z dnia 10 grudnia 2015 r.⁵ wydał pozwolenie zintegrowane na czas

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Decyzja zmieniana trzykrotnie tj. w dniu 19 września 2017 r. - decyzja nr DSR-II-2.7222.72.2016, w dniu 6 sierpnia 2018 r. - decyzja nr DSR-II-2.7222.12.2018 oraz w dniu 13 sierpnia 2019 r. - decyzja nr DSR-II-2.7222.51.2018. W pierwszej zmianie dotyczyła m.in. zwiększenia przepustowości instalacji do kompostowania.

nieoznaczony, na prowadzenie instalacji MBP o statusie regionalnej instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (RIPOK). W tej decyzji dla części mechanicznej przetwarzania odpadów wyszczególniono dwa warianty technologiczne, tj. Wariant I dla procesu R12⁶ – sortowanie zmieszanych odpadów komunalnych, dla którego określono przepustowość na poziomie 60 000 Mg/rok oraz Wariant II (również proces R12) – sortowanie oraz doczyszczanie odpadów zebranych selektywnie, o przepustowości 15 000 Mg/rok. Wariantowość ww. instalacji była uzależniona od rodzaju odpadów dostarczanych do ZGO. Natomiast dla części biologicznej instalacji MBP łączna wydajność przetwarzania odpadów, dla trzech wariantów technologicznych⁷, wyniosła 23 000 Mg/rok, a dla wariantu czwartego⁸ 1 250 Mg/rok (od 19 września 2017 r. 10 000 Mg/rok⁹, a od 13 sierpnia 2019 r. 15 000 Mg/rok¹⁰). W przedmiotowej decyzji, w związku z eksploatacją instalacji MBP, określono ilości i rodzaje wytwarzanych w instalacji odpadów w zależności od przyjętego wariantu technologicznego funkcjonowania instalacji. I tak, dla części mechanicznej (sortowania) zmieszanych odpadów komunalnych przy wariantcie I funkcjonowania instalacji określono 31 rodzajów odpadów¹¹ dla łącznej ilości wytwarzanych odpadów nie przekraczających 60 000 Mg/rok. Dla wariantu II wskazano 12 rodzajów odpadów¹² przy łącznej ilości wytwarzanych odpadów nie przekraczającej 15 000 Mg/rok. Również dla części biologicznej określono ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów w zależności od stosowanego wariantu (I-IV), a w przypadku wariantów I i II także dla stabilizacji beztlenowej (fermentacja) i tlenowej. W ramach tych wariantów wytwarzane są m.in. ciecze z beztlenowego rozkładu odpadów komunalnych, przefermentowane odpady z beztlenowego rozkładu odpadów komunalnych, kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania), nieprzekompostowane frakcje odpadów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego i inne. Łączna ilość wytwarzanych odpadów dla ww. wariantów nie przekroczy 23 000 Mg/rok. W decyzji określono ponadto miejsce i sposób magazynowania odpadów wytwarzanych w związku z eksploatacją MBP dla wszystkich wariantów pracy instalacji.

(akta kontroli str. 26-120, 1534-1562)

Druga zmiana dot. m.in. rodzajów i ilości odpadów wytwarzanych, miejsc i sposobów magazynowania odpadów wytwarzanych w instalacji MBP. Trzecia z kolei m.in. zmiany przepustowości instalacji kompostowni odpadów zielonych oraz innych bioodpadów.

⁶ Zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.) proces R12 to wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11 ww. załącznika.

⁷ Wariant I (proces D8) – polegający na prowadzeniu stabilizacji beztlenowej (fermentacji) oraz stabilizacji tlenowej, Wariant II (proces D8) – polegający na prowadzeniu stabilizacji beztlenowej (fermentacji) oraz stabilizacji tlenowej oraz Wariant III (proces D8) – polegający na prowadzeniu stabilizacji tlenowej. Proces D8 – to obróbka biologiczna, niewymieniona w innej pozycji załącznika nr 2 do ustawy o odpadach, w wyniku której powstają ostateczne związki lub mieszanki, które są unieszkodliwiane za pomocą któregokolwiek spośród procesów wymienionych w poz. D1-D12 ww. załącznika.

⁸ Wariant IV (proces R3) – biologiczne przetwarzanie (kompostowanie) odpadów zielonych i innych bioodpadów zebranych selektywnie. Proces R3 – to recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania).

⁹ Decyzja MWW nr DSR-II-2.7222.72.2016 z dnia 19 września 2017 r. zmieniająca decyzję DSR-II-2.7222.37.2015 z dnia 10 grudnia 2015 r. w zakresie m.in. przepustowości instalacji kompostowni odpadów zielonych oraz innych bioodpadów do 10 000 Mg/rok (wariant IV).

¹⁰ Decyzja MWW nr DSR-II-2.7222.51.2018 z dnia 13 sierpnia 2019 r. zmieniająca decyzję DSR-II-2.7222.37.2015 z dnia 10 grudnia 2015 r. w zakresie m.in. przepustowości instalacji kompostowni odpadów zielonych oraz innych bioodpadów do 15 000 Mg/rok, w tym maksymalna dopuszczalna ilość odpadów zielonych kierowanych do przetwarzania wynosi 10 000 Mg/rok.

¹¹ Są to np. opakowania: z papieru i tektury, z tworzyw sztucznych, z metali, wielomateriałowe, ze szkła; baterie alkaliczne; papier i tektura; metale żelazne i nieżelazne; tworzywa sztuczne i guma; szkło; odpady palne; odzież; tekstylia.

¹² Opakowania z: papieru i tektury, tworzyw sztucznych, metali, szkła; opakowania wielomateriałowe; papier i tektura; metale żelazne i nieżelazne; tworzywa sztuczne i guma; szkło; odpady palne (paliwo alternatywne); inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 1912 11.

Dnia 13 lutego 2019 r. MWW donosił przegląd decyzji dla MBP pod kątem spełnienia wymagań określonych w konkluzjach BAT¹³, który wykazał, że instalacja MBP nie spełnia wszystkich wymagań konkluzji dotyczących najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do przetwarzania odpadów¹⁴. W związku z powyższym MWW dnia 15 lutego 2019 r. wezwał ZGO do złożenia w terminie roku od dnia doręczenia wezwania, wniosku o zmianę decyzji udzielającej pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji MBP. Poinformowano także o konieczności dostosowania instalacji MBP do wymagań BAT w terminie nie dłuższym niż 4 lata od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Do dnia zakończenia kontroli, ZGO w powyższym zakresie, nie złożyło wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego.

(akta kontroli str.1149-1151a)

1.2. Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁵, ZGO prowadzący instalację MBP zawarł umowy na zagospodarowanie odpadów komunalnych z podmiotami odbierającymi odpady. W poszczególnych latach okresu 2016 - 2019 r. zawarto odpowiednio: 21¹⁶, 29¹⁷, 23¹⁸, 27¹⁹ umów na zagospodarowanie odpadów w RIPOK (obowiązujących do końca roku, którego dotyczyły). Na podstawie szczegółowej analizy 20 umów (po pięć z każdego roku) stwierdzono, że każda z nich zawierała datę podpisania, którą najczęściej była końcówka lub początek roku kalendarzowego oraz okres jej obowiązywania, który w zdecydowanej większości obejmował cały rok kalendarzowy. W jednym przypadku, tj. umowy nr RB.272.21.2016 na zagospodarowanie odpadów, okres obowiązywania umowy, tj. od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., był wcześniejszy aniżeli data podpisania, tj. 5 stycznia 2017 r. Tylko w jednej umowie²⁰ wskazano masę odpadów do przyjęcia. W zakresie rodzajów odpadów na zagospodarowanie, jako przedmiot umów wskazywano „odpady”²¹. Wszystkie umowy zawierały zapis dotyczący zakazu dostarczania odpadów podlegających regionalizacji spoza Regionu VI, a umowy z 2018 r. i 2019 r. dodatkowo, że: „przekazujący odpady zobowiązuje się do przekazywania wszystkich odpadów z jej terenu do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Witaszyczkach, zgodnie z obowiązującymi zasadami bliskości i regionalizacji”. W umowach nie wskazano ilości dobowej, miesięcznej i rocznej oraz częstotliwości przywozu odpadów z określeniem ich masy. Określono

¹³ Dokument sporządzony na podstawie dokumentu referencyjnego BAT, przyjmowany przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, zgodnie z przepisami dotyczącymi emisji przemysłowych, formułujący wnioski dotyczące najlepszych dostępnych technik, ich opisu, informacji służącej ocenie ich przydatności, wielkości emisji powiązanych z najlepszymi dostępnymi technikami, powiązanego monitoringu, powiązanych poziomów zużycia oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednich sposobów przeprowadzenia remediacji. *DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2018/1147 z dnia 10 sierpnia 2018 r. ustanawiająca konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do przetwarzania odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.*

¹⁴ Niespełnienie dotyczy m.in. konkluzji dotyczących BAT w odniesieniu do biologicznego przetwarzania odpadów (sekcja 3) czy też opisu technik (sekcja 6).

¹⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm., dalej: ustawa upcg.

¹⁶ W tym 10 umów zawartych z gminami z Regionu VI, 1 umowa zawarta z przedsiębiorstwem z innego Regionu w ramach instalacji zastępczej oraz 10 umów podpisanych z innymi podmiotami gospodarczymi.

¹⁷ W tym 10 umów zawartych z gminami z Regionu VI, 3 umowy zawarte z przedsiębiorstwami z innego Regionu w ramach instalacji zastępczej oraz 16 umów podpisanych z innymi podmiotami gospodarczymi.

¹⁸ W tym 13 umów zawartych z gminami z Regionu VI, 1 umowa zawarta z gminą z innego Regionu w ramach instalacji zastępczej oraz 10 umów podpisanych z innymi podmiotami gospodarczymi.

¹⁹ W tym 12 umów zawartych z gminami z Regionu VI, 6 umów zawartych z przedsiębiorstwami z innego Regionu w ramach instalacji zastępczej oraz 9 umów podpisanych z innymi podmiotami gospodarczymi.

²⁰ Umowa nr RZZO 07/11/2017 na zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji o kodzie 20 02 01 z dnia 28 listopada 2017 r. na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2017 r. Umowa zawarta w związku z pełnieniem przez Region VI instalacji zastępczej dla Regionu IX.

²¹ Zgodnie z definicją zawartą w umowach, pod pojęciem „odpady” rozumie się każdy z rodzaju odpadów określonych w Cenniku.

natomiast czas i miejsce przyjmowania odpadów. W jednym przypadku umowy zawartej z podmiotem gospodarczym nie wskazano gminy, z terenu której odbierane i dostarczane będą do ZGO odpady²². Ponadto stwierdzono niejednorodność umów zawartych z gminami w części dotyczącej ceny ponieważ w dwóch przypadkach nie ustalono maksymalnej kwoty wynagrodzenia²³. Prokurent ZGO 17 lipca 2019 r. wyjaśnił, że pomimo braku wskazania w umowie gminy posiadano informację na rzecz jakiej gminy podmiot realizuje zadania własne tj. z jakiego terenu firma odbiera i dostarcza odpady. Natomiast kwestia braku wskazania w umowach wynagrodzenia wynikała z wewnętrznych ustaleń gmin. Nadto, zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, ZGO świadczy drobne usługi polegające na odbiorze odpadów (np. gruz, odpady remontowe) od klientów. Przywiezione na instalację odpady są ewidencjonowane oraz wykazywane zbiorczym zestawieniu danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów” do UMMW.

(akta kontroli str.122-284, 1327-1330, 1334-1339)

1.3. MWW decyzją o nr DSR-II-2.7222.37.2015 z dnia 10 grudnia 2015 r. (z póź. zm.) określił moce przerobowe instalacji MBP w wielkości dla części mechanicznej 60 000 Mg/rok, a dla części biologicznej 23 000 Mg/rok. Na podstawie rocznych zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów NIK stwierdził, że w latach 2016 – 2018 w instalacji dla części mechanicznej przetworzono odpowiednio: 56 603,20 Mg, 62 802,14 Mg oraz 69 020,28 Mg. Natomiast w części biologicznej wartości przetworzenia wyniosły odpowiednio: 49 844,91²⁴ Mg, 55 600,24²⁵ Mg oraz 56 175,51²⁶ Mg. Tylko w 2016 r. i tylko w części mechanicznej instalacji nie przekroczono mocy przerobowych określonych w pozwoleniu zintegrowanym²⁷. Jak wyjaśnił Prokurent ZGO, powodem przekroczenia określonych w decyzji mocy przerobowych był brak dostosowania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016 – 2022 (dalej: Plan) do faktycznie istniejących potrzeb gmin z Regionu VI oraz możliwości technicznych ZGO. Z uwagi na powyższe, ZGO wnioskowało do MWW o zmianę pozwolenia zintegrowanego w zakresie zwiększenia przepustowości instalacji MBP (szczegółowy opis w pkt 1.8), a także o podjęcie pilnych prac nad zmianą Planu polegającą na zwiększeniu mocy przerobowych instalacji prowadzonej przez ZGO do faktycznie istniejących potrzeb gmin Regionu VI oraz możliwości technicznych Zakładu²⁸, jak również wskazanie sposobu postępowania ze zmieszanyimi odpadami komunalnymi w przypadku przekroczenia mocy przerobowych instalacji i brakiem wolnych mocy przerobowych w instalacjach zastępczych dla regionu²⁹.

(akta kontroli str. 26-109, 285-326, 1327-1330, 1334-1339a, 1429-1444)

²² Dotyczy Umowy nr – ZGO/T3/2018 z dnia 22 grudnia 2017 r.

²³ Dotyczy umów zawartych z: Gminą Piaski w dniu 30 grudnia 2016 r. (nie wskazano numeru umowy) oraz z Gminą Dobrzyca w dniu 19 grudnia 2017 r. nr ZGO/4/2018/ZPI.272.18.2017.

²⁴ W 2016 r. do części biologicznej instalacji MBP zostały skierowane tylko odpady wytworzone w części mechanicznej instalacji MBP.

²⁵ W 2017 r. do części biologicznej instalacji MBP zostały skierowane odpady z zewnątrz o łącznej masie 3 805,66 Mg oraz wytworzone w części mechanicznej instalacji MBP o łącznej masie 52 794,58 Mg.

²⁶ W 2018 r. do części biologicznej instalacji MBP zostały skierowane odpady z zewnątrz o łącznej masie 7 707,82 Mg oraz wytworzone w części mechanicznej instalacji MBP o łącznej masie 48 467,69 Mg.

²⁷ Przekroczenie dla części mechanicznej w 2017 r. wyniosło 2 802,14 Mg, a w 2018 r. 9 020,28 Mg. Natomiast dla części biologicznej w: 2016 r. 26 844,91 Mg, 2017 r. 32 600,24 Mg, i 2018 r. 33 175,51 Mg.

²⁸ Pismo ZGO z dnia 14 lipca 2017 r. do Zarządu Województwa Wielkopolskiego.

²⁹ Pisma ZGO z dnia 22 i 27 grudnia 2017 r. do Członka Zarządu Województwa Wielkopolskiego.

1.4. Pismem MWW o nr DSR-V-2.7034.3305.2018 z dnia 26 lipca 2018 r. (data wpływu do ZGO 30 lipca 2018 r.), ZGO został poinformowany o nadaniu numeru rejestrowego do Bazy Danych o Produktach i Opakowaniach oraz Gospodarce Odpadami. Nadanie numeru przez MWW nastąpiło z opóźnieniem dwóch dni, bowiem zgodnie z art. 234 ust. 4 ustawy o odpadach podmioty podlegające z urzędu wpisowi do rejestru (posiadający już decyzje na gospodarowanie odpadami) są wpisywane do rejestru podmiotów z urzędu w ciągu sześciu miesięcy od dnia utworzenia rejestru, tj. zgodnie z Komunikatem Ministra Środowiska z dnia 24 stycznia 2018 r. dniem utworzenia rejestru BDO jest 24 stycznia 2018 r. Ponadto stwierdzono, że Rejestr podmiotów nie zawierał informacji o rocznej mocy przerobowej instalacji, co stanowi naruszenie art. 52 ust. 2 pkt 5 ustawy o odpadach. Za wprowadzenie powyższych danych odpowiada MWW. Na podstawie 20 dokumentów sporządzonych w okresie od sierpnia 2018 r. do lutego 2019 r., tj. faktur wystawionych przez ZGO za przyjęcie odpadów oraz za sprzedaż surowców, a także kart przekazania odpadów (wystawionych przez ZGO), stwierdzono, że tylko na kartach przekazania odpadów znajdował się numer rejestrowy BDO. W trakcie trwania czynności kontrolnych, tj. 4 lipca 2019 r., do serwisu programu służącego do fakturowania została skierowana prośba o dodanie numeru BDO do danych Spółki. Od dnia 24 lipca 2019 r. na fakturach wystawianych przez ZGO figuruje numer rejestrowy BDO.

(akta kontroli str. 911, 1327-1330, 1340-1341, 1341a-b)

1.5. W związku ze zmianami ustawy o odpadach obowiązującymi od 5 września 2018 r., prowadzący instalację MBP złożył w dniu 10 grudnia 2018 r. wniosek o zmianę decyzji MWW z dnia 10 grudnia 2015 r., znak: DSR-II-2.7222.37.2015 z późn. zm. udzielającej pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji MBP. Do wniosku dołączono polisę ubezpieczeniową będącą formą zabezpieczenia na pokrycie kosztów wykonania zastępczego, o którym mowa w art. 48a ust. 1 ustawy o odpadach oraz operat przeciwpożarowy z listopada 2018 r. sporządzony przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych. Obliczone kwoty zabezpieczenia roszczeń były zgodne z zapisami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń.³⁰ W dniu 13 sierpnia 2019 r. MWW na podstawie ww. wniosku wydał decyzję zmieniającą o nr DSR-II-2.7222.51.2018 (data wpływu do ZGO 19 sierpnia 2019 r.).

(akta kontroli str. 982-1148, 1534-1565)

1.6. Na terenie ZGO zastosowano następujące zabezpieczenia przeciwpożarowe: podręczny sprzęt gaśniczy, hydranty zewnętrzne i wewnętrzne, przeciwpożarowe wyłączniki prądu, system detekcji gazu ziemnego, awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, system sygnalizacji pożaru, instalacja zraszaczowa taśmociągów, stałe urządzenia gaśnicze proszkowe, urządzenia oddymiające, zbiornik ppoż. oraz pompownie pożarowe, co znajduje swoje potwierdzenie w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla ZGO z listopada 2018 r. zatwierdzonej przez Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Jarocinie postanowieniem nr PZ.5515.3.1.2018 z dnia 4 grudnia 2018 r. W przywołanej Instrukcji znajdowały się procedury postępowania zapewniające ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałające powstaniu lub minimalizujące skutki pożaru.³¹ Zgodnie

³⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 256.

³¹ M.in.: Rozdział „Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia budynków, sposobu użytkowania i warunków technicznych” zawierający zapisy dotyczące np. bezpieczeństwa pożarowego w części produkcyjno – magazynowej czy też zasad zapobiegania możliwości powstania pożaru; Rozdział „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru” zawierający zapisy dotyczące np. alarmowania, zasad bezpiecznego postępowania w przypadku pożaru; Rozdział „Warunki i organizacja ewakuacji ludzi z obiektu”.

z przedłożonymi do kontroli dokumentami (protokołami przeglądów i konserwacji), zabezpieczenia przeciwpożarowe posiadały ważne badania. Pracowników zapoznano z przepisami ppoż. czego potwierdzeniem jest lista z podpisami osób zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego oraz, zgodnie z wyjaśnieniami Inspektora ochrony ppoż., podpisane oświadczenia pracowników znajdujące się w aktach osobowych. Na podstawie próby 10 losowo wybranych osób stwierdzono, że przedmiotowe oświadczenia zostały sporządzone.

(akta kontroli str. 1160-1326, 1326a)

1.7. W latach 2016 – 2019, na każdy rok odrębnie, sporządzana była kalkulacja kosztów zagospodarowania przyjętych do instalacji MBP odpadów komunalnych z grupy 20 03 01. W cenie za przyjęcie odpadów do przetworzenia uwzględniano koszty: amortyzacji, zużycia materiałów i energii, usług obcych³², podatków i opłat³³, wynagrodzeń, ubezpieczeń społecznych, pozostałych kosztów rodzajowych³⁴. W latach 2016, 2017, 2018 i 2019 cena jednostkowa jednej Mg odpadów niesegregowanych wynosiła odpowiednio: 235,00 zł, 235,00 zł, 250,00 zł, 320,00 zł. Podwyżka cen w 2018 r. i 2019 r. spowodowana była przede wszystkim: wzrostem cen za przyjęcie do zagospodarowania odpadów kalorycznych, wzrostem płacy minimalnej oraz zwiększeniem zatrudnienia, a także wzrostem podatków i opłat.

(akta kontroli str. 941-949, 956-966)

W badanym okresie tylko raz zwrócono się z wnioskiem z 7 kwietnia 2016 r. (data wpływu: 11 kwietnia 2016 r.) do ZGO o sporządzenie kalkulacji kosztów zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01) oraz odpadów zielonych (20 02 01), na który ZGO odpowiedział 18 kwietnia 2016 r. w formie elektronicznej (e-mail) zachowując termin siedmiu dni, natomiast w formie papierowej pismo przesłano 21 kwietnia 2016 r., tj. niezgodnie z art. 9m ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(akta kontroli str. 950-955)

1.8. W badanym okresie w ZGO przeprowadzono cztery kontrole. Marszałek Województwa Wielkopolskiego przeprowadził jedną kontrolę³⁵, a Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (Delegatura w Kaliszu i w Lesznie; dalej: WIOŚ) trzy kontrole³⁶. Kontrole WIOŚ wykazały nieprawidłowości w działalności ZGO. Natomiast kontrola przeprowadzona przez MWW wykazała m.in. przekroczenie dopuszczalnej do przetwarzania ilości odpadów o kodzie 20 03 01 – Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, określonej w pozwoleniu zintegrowanym, a także niewłaściwe magazynowanie odpadów³⁷. W związku

³² W których ujęte były m.in. koszty związane z: unieszkodliwianiem odpadów (RDF), transportem, remontami, usługami prawnymi i księgowymi.

³³ W których ujęta była m.in. opłata środowiskowa.

³⁴ W których ujęte były m.in.: ubezpieczenia majątkowe, reklama, fundusz rekultywacyjny.

³⁵ W zakresie: „Sprawdzenia sposobu funkcjonowania instalacji regionalnych, tj. instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów, a także pozostałych instalacji, funkcjonujących w ramach Zakładu, tj. sortowni odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki, segmetu demontażu odpadów wielkogabarytowych oraz Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) – pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapisami planu gospodarki odpadami” za okres od 1 lipca 2017 r. do 30 kwietnia 2018 r. i przeprowadzona w dniach od 24 maja 2018 r. do 4 czerwca 2018 r.

³⁶ W zakresie: „Przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska” (dwie kontrole) za okres od 31 marca 2016 r. do 30 września 2016 r. i przeprowadzona w dniach od 20 września 2016 r. do 30 września 2016 r. (dotyczyła składowiska odpadów – kwatery 3) oraz za okres od 1 stycznia 2018 r. do 24 sierpnia 2018 r. i przeprowadzona w dniach 26 lipca 2018 r. do 24 sierpnia 2018 r. (dotyczyła kompostowni odpadów położonej w Mateuszewie), a także „Analizy technicznej uzyskanego efektu ekologicznego przedsięwzięcia: *Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów Jarocin*” przeprowadzonej w dniach od 9 kwietnia 2018 r. do 18 kwietnia 2018 r.

³⁷ Np. „Odpady pochodzące z selektywnej zbiórki, w oczekiwaniu na proces przetwarzania (sortowania) magazynowane były pod wiatą na komponenty do produkcji RDF (obiekt B13) oraz w boksie na tworzywa

ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Marszałek zalecił „nieprzekraczanie mocy przerobowej instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, względem ilości określonych w pozwoleniu zintegrowanym i Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016 – 2022 wraz z planem inwestycyjnym, pod groźbą cofnięcia lub ograniczenia bez odszkodowania pozwolenia zintegrowanego” oraz „wystąpienie do Marszałka Województwa Wielkopolskiego z wnioskiem o zmianę pozwolenia zintegrowanego w zakresie: miejsc magazynowania odpadów, źródeł emisji hałasu do środowiska, bilansu zużycia energii, surowców, materiałów i paliw”. Pomimo złożonych zastrzeżeń do protokołu kontroli z dnia 18 czerwca 2018 r. oraz odmowy jego podpisania przez Prezesa Zarządu ZGO, podjęto działania w celu zrealizowania zaleceń pokontrolnych. Ostatecznie jednak nie złożono wniosku o zmianę decyzji, bowiem MWW nie rozpatrzył wniosku wcześniejszego oraz z uwagi na toczące się postępowanie sądowe. Do dnia kontroli nie przeprowadzono kontroli sprawdzającej realizację zaleceń pokontrolnych.

Zaznaczenia wymaga fakt, że ZGO już 31 sierpnia 2016 r. złożył do MWW wniosek o zwiększenie przepustowości instalacji MBP dla części mechanicznej do poziomu 75 000 Mg/rok oraz dla części biologicznej do poziomu 67 000 Mg/rok. Wniosek został rozpatrzony negatywnie. ZGO na decyzję MWW z dnia 19 września 2017 r. złożył odwołanie do Ministra Środowiska. Po utrzymaniu przez Ministra decyzji w mocy, w dniu 5 marca 2018 r. ZGO zaskarżył ją do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który wyrokiem z 12 września 2018 r. Sygn. Akt IV SA/Wa 1468/18 uchylił zaskarżoną decyzję w części dotyczącej odmowy dokonania zwiększenia przepustowości instalacji MBP. Obecnie w przedmiotowej sprawie trwa postępowanie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w związku ze złożoną 7 listopada 2018 r. przez Ministra Środowiska skargą kasacyjną od wyroku z 12 września 2018 r. W dniu 22 lutego 2019 r. ZGO zwrócił się do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z prośbą o możliwie szybkie rozpoznanie skargi kasacyjnej. Zgodnie z otrzymaną od NSA informacją z 5 marca 2019 r. oraz wyjaśnieniami Prezesa Spółki, termin rozprawy wyznaczony został na 5 września 2019 r.

NIK dostrzega, że pomimo przekroczenia przez ZGO mocy przerobowych dla instalacji MBP określonych w postanowieniu zintegrowanym, Zakład podejmował działania mające na celu rozwiązanie problemu znaczącego wzrostu strumienia odpadów zmieszanych. Pomimo zgłaszania problemów w zakresie ilości przyjmowanych odpadów, ZGO nie uzyskał od organu odpowiedzialnego za stworzenie planu gospodarki odpadami, skutecznego rozwiązania w sytuacji gdy w obecnym stanie prawnym regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych z jednej strony zobowiązana jest do przyjmowania wszystkich odpadów zmieszanych z regionu, z drugiej zaś, związana jest określonymi w pozwoleniu limitami dla poszczególnych odpadów. Ponadto, obowiązujące przepisy prawne nie wskazują rozwiązania w przypadku odmowy przyjęcia odpadów zmieszanych przez instalacje zastępcze, które również nie posiadają „wolnych mocy przerobowych”.

(akta kontroli str. 798-910, 1327-1330, 1332-1339, 1429-1524)

1.9. Na mocy decyzji z dnia 10 grudnia 2015 r. wydanej przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego, w części mechanicznej instalacji MBP mogły być przetwarzane odpady o kodzie 20 03 01 w łącznej ilości 60 000 Mg/rok (wariant I

---

szuczne (obiekt B13a), podczas gdy odpady te, za wyjątkiem szkła winny być magazynowane w hali sortowni. Prowadzący instalację w trakcie kontroli wyjaśnił, iż powyższe wynika z braku innego miejsca przeznaczonego do gromadzenia tych odpadów”. Ponadto m.in. w tym zakresie do UMWW złożono wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego.

funkcjonowania instalacji) oraz odpady o kodach 15 01 01, 15 01 02, 15 01 04, 15 01 05, 15 01 06, 15 01 07, 15 01 09, ex 19 12 12, 20 01 01, 20 01 02, 20 01 39, 20 01 40 oraz 20 01 99 w łącznej ilości nie przekraczającej 15 000 Mg/rok (wariant II). Dla części biologicznej przewidziano całkowitą ilość odpadów dopuszczonych do przetwarzania (unieszkodliwiania) w procesie stabilizacji beztlenowej – fermentacji oraz stabilizacji tlenowej na poziomie 23 000 Mg/rok. W zależności od przyjętego wariantu pracy, rodzaju stabilizacji mogły być przetwarzane odpady o następujących kodach: ex 19 12 12, 19 08 05, 19 06 03, 19 06 04, 19 05 02, 20 01 08, 20 01 38, 20 02 01, 20 03 02. Na podstawie zestawień wagowych, kart ewidencji odpadów, rocznych sprawozdań oraz kart przekazania odpadów, w toku kontroli stwierdzono, że w latach 2016 – 2018 (do 30 czerwca) do przetworzenia w instalacji MBP z zewnątrz przekazano następujące odpady o kodach i ilościach łącznie: 20 03 01 – 153 124,96 Mg³⁸, 20 01 08 – 552,56 Mg³⁹, 20 02 01 – 1 849,54 Mg⁴⁰ oraz ex 19 12 12 – 7 869,00 Mg⁴¹.

(akta kontroli str. 26-109, 285-326, 912-938)

Ponadto w wytypowanej próbie⁴², zweryfikowano ilości przyjmowanych odpadów z ilościami wykazanymi za ten sam okres w zestawieniach wagowych. Porównywane masy odpadów były tożsame.

(akta kontroli str. 1609-1675)

Przeprowadzone w dniu 22 lipca 2019 r. oględziny przyjmowanych do przetworzenia w MBP odpadów przy udziale specjalisty nauk technicznych z zakresu gospodarki odpadami wykazały, że do ZGO przyjmowane są odpady o kodach: 20 03 01, 20 01 08, 20 02 01, 19 05 01, ex 19 12 12⁴³, a także odpady z selektywnej zbiórki i osady ściekowe. Stwierdzono, że charakterystyka jakościowa odpadów o kodach: 20 03 01, 20 01 08, 20 02 01 jest typowa dla tego rodzaju odpadów. Z kolei odpady pochodzące z selektywnej zbiórki kierowane są na linie mechanicznego przetwarzania w celu wydzielenia frakcji do recyklingu i odzysku. Zaobserwowano stosunkowo dużą ilość zanieczyszczeń w odpadach selektywnie zebranych, jednak (zdaniem powołanego specjalisty) jest to typowe dla warunków krajowych.

(akta kontroli str. 1378-1383)

Za lata 2016 – 2018 ZGO sporządziło roczne sprawozdania w terminie, tj. zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy o odpadach do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy oraz na wzorach formularzy zgodnych z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach.⁴⁴

(akta kontroli str. 285-326)

1.10. W decyzji z dnia 10 grudnia 2015 r. MWW określił odpady oraz ich ilości, które mogą być wytworzone w instalacji MBP zarówno w części mechanicznej⁴⁵

³⁸ Odpowiednio w: 2016 r. 56 603,2 Mg, 2017 r. 62 802,14 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 33 719,62 Mg.

³⁹ Odpowiednio w: 2017 r. 191,94 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 360,62 Mg.

⁴⁰ Odpowiednio w: 2017 r. 1 243,50 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 606,04 Mg.

⁴¹ Odpowiednio w: 2016 r. 0,00 Mg, 2017 r. 2 370,22 Mg, 2018 r. 5 498,78 Mg.

⁴² Dotyczącej łącznie 14 miesięcy z 2018 r. dla kodów o nr: 15 01 01, 15 01 02, 15 01 07, 19 12 10, 20 03 01, 20 01 08.

⁴³ Inne odpady (w tym zmieszane substancje przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż w 19 12 11. Frakcja podsitowa 15-80 mm, biodegradowalna, wydzielona ze zmieszanych odpadów komunalnych, pozbawiona frakcji twardych/inertnych.

⁴⁴ Dz.U. z 2010 r. Nr 249, poz. 1674., uchylony z dniem 23 stycznia 2013 r., zastosowanie ma art. 237a ust. 1 pkt 1 i 237aa ust. 1 pkt 1 o odpadach.

⁴⁵ W instalacji MBP w wyniku procesu mechanicznego mogły być wytwarzane odpady o kodach (w ilości): 15 01 10 (10 Mg/rok), 15 01 11 (10 Mg/rok), 16 02 13 (10 Mg/rok), 16 06 01 (10 Mg/rok), 16 06 02 (10 Mg/rok),

jak i biologicznej⁴⁶. Na podstawie kart ewidencji odpadów ustalono, że w latach 2016–2018 (do 30 czerwca) w instalacji MBP wytworzono następujące odpady o kodach i w ilościach łącznie: 15 01 01 – 1 949,25 Mg⁴⁷, 15 01 02 – 2 575,98 Mg⁴⁸, 15 01 04 – 1 029,52 Mg⁴⁹, 15 01 05 – 248,64 Mg⁵⁰, 15 01 07 – 1 476,59 Mg⁵¹, 16 02 14 – 16,88 Mg⁵², 16 02 16 – 11,86 Mg⁵³, 16 06 05 – 5,30 Mg⁵⁴, 19 12 04 – 3 487,42 Mg⁵⁵, 19 12 10 – 5 141,84 Mg⁵⁶, 19 12 12 – 149 241,78 Mg⁵⁷ dla części mechanicznej instalacji oraz 19 05 03 – 54 240,77 Mg⁵⁸, 19 05 99 – 46 431,61 Mg⁵⁹ dla części biologicznej.

(akta kontroli str. 26-109)

Na podstawie wytypowanej próby⁶⁰, ilości wytworzonych odpadów zweryfikowano z ilościami wykazanymi za ten sam okres w zestawieniach wagowych. Porównywane masy odpadów były tożsame.

(akta kontroli str. 1583-1608)

W wytwarzanych odpadach (łącznie dla części mechanicznej i biologicznej) odpowiednio dla lat 2016 – 2018 (stan na 30.06.) ok. 1,00%, ok. 2,08% i ok. 3,80% stanowią odpady palne o kodzie 19 12 10 (paliwa alternatywne) oraz ok. 55,53%, ok. 52,55% i ok. 54,36% odpady z grupy o kodzie 19 12 12 (inne odpady

---

15 01 01 (3 429 Mg/rok), 15 01 02 (3 429 Mg/rok), 15 01 04 (345 Mg/rok), 15 01 05 (3 429 Mg/rok), 15 01 07 (3 429 Mg/rok), 16 02 14 (10 Mg/rok), 16 02 16 (10 Mg/rok), 16 06 04 (10 Mg/rok), 16 06 05 (10,00 Mg/rok), 19 12 01 (3 429 Mg/rok), 19 12 02 (345 Mg/rok), 19 12 03 (345 Mg/rok), 19 12 04 (3 429 Mg/rok), 19 12 05 (3 429 Mg/rok), 19 12 10 (3 164 Mg/rok), ex 19 12 12 (3 847 Mg/rok; frakcja biodegradowalna, podsitowa 15-80 mm), ex 19 12 12 (572 Mg/rok; frakcja biodegradowalna, wydzielona z frakcji 80-320 mm), ex 19 12 12 (10 288 Mg/rok; frakcja podsitowa 0-15 mm), ex 19 12 12 (3 186 Mg/rok; frakcja twarda, wydzielona z frakcji 15-80 mm), 20 01 01 (3 429 Mg/rok), 20 01 02 (3 429 Mg/rok), 20 01 10 (3 429 Mg/rok), 20 01 11 (3 429 Mg/rok), 20 01 39 (3 429 Mg/rok), 20 01 40 (345 Mg/rok) dla wariantu I (łącna ilość wytwarzanych odpadów nie przekroczy 60 000 Mg/rok) oraz 15 01 01 (6 081 Mg/rok), 15 01 02 (6 081 Mg/rok), 15 01 04 (6 081 Mg/rok), 15 01 05 (6 081 Mg/rok), 15 01 07 (7 000 Mg/rok), 19 12 01 (6 081 Mg/rok), 19 12 02 (6 081 Mg/rok), 19 12 03 (6 081 Mg/rok), 19 12 04 (6 081 Mg/rok), 19 12 05 (7 000 Mg/rok), 19 12 10 (1 524 Mg/rok), 19 12 12 (395 Mg/rok) dla wariantu II (łącna ilość wytwarzanych odpadów nie przekroczy 15 000 Mg/rok).

⁴⁶ W procesie biologicznym dopuszczono do wytworzenia odpady o kodach (ilość): 19 06 03 (1 787 Mg/rok), 19 06 04 (6 876 Mg/rok), 19 05 03 (9 901 Mg/rok), 19 05 99 (21 067 Mg/rok) dla wariantu I, 19 06 03 (2 182 Mg/rok), 19 06 04 (6 064 Mg/rok), 19 05 03 (9 009 Mg/rok), 19 05 99 (20 019 Mg/rok) dla wariantu II, 19 05 03 (9 112 Mg/rok), 19 05 099 (19 986 Mg/rok) dla wariantu III (łącna ilość wytwarzanych odpadów dla wariantów I-III nie przekroczy 23 000 Mg/rok. W latach 2016 – 2019 w części mechanicznej instalacji MBP wytworzono odpady o kodach i ilościach odpowiednio: 15 01 01 – 545,8 Mg, 825,67 Mg, 1 296,33 Mg; 15 01 02 – 643,5 Mg, 1 559,10 Mg, 471,06 Mg; 15 01 04 – 345,00 Mg, 344,64 Mg, 691,80 Mg; 15 01 05 – 43,5 Mg, 142,94 Mg, 133,64 Mg; 15 01 07 – 354,3 Mg, 642,17 Mg, 769,38 Mg; 16 02 14 – 0,00 Mg, 9,96 Mg, 7,79 Mg; 16 02 16 – 0,00 Mg, 9,92 Mg, 8,24 Mg; 16 06 05 – 0,00 Mg, 2,56 Mg, 5,08 Mg; 19 12 04 – 0,00 Mg, 1 644,36 Mg, 4 280,98 Mg; 19 12 10 – 980,30 Mg, 2 196,14 Mg, 2 552,22 Mg; ex 19 12 12 (łącznie balast, frakcje biodegradowalne, podsitowe, twarde) – 53 715,70 Mg, 55 424,68 Mg, 58 833,76 Mg. W części biologicznej natomiast o kodach i ilościach: 19 05 03 – 28 002,20 Mg, 22 162,99 Mg, 24 200,27 Mg; 19 05 99 – 12 086,10 Mg, 20 512,14 Mg, 14 077,49 Mg.

⁴⁷ Odpowiednio w: 2016 r. 545,80 Mg, 2017 r. 825,67 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 577,78 Mg.

⁴⁸ Odpowiednio w: 2016 r. 643,50 Mg, 2017 r. 1559,10 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 373,38 Mg.

⁴⁹ Odpowiednio w: 2016 r. 345,00 Mg, 2017 r. 344,64 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 339,88 Mg.

⁵⁰ Odpowiednio w: 2016 r. 43,50 Mg, 2017 r. 142,94 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 62,20 Mg.

⁵¹ Odpowiednio w: 2016 r. 354,30 Mg, 2017 r. 642,17 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 480,12 Mg.

⁵² Odpowiednio w: 2017 r. 9,96 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 6,92 Mg.

⁵³ Odpowiednio w: 2017 r. 9,92 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 1,94 Mg.

⁵⁴ Odpowiednio w: 2017 r. 2,56 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 2,74 Mg.

⁵⁵ Odpowiednio w: 2017 r. 1 644,36 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 1 843,06 Mg.

⁵⁶ Odpowiednio w: 2016 r. 980,30 Mg, 2017 r. 2 196,14 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 1 965,40 Mg.

⁵⁷ Odpowiednio w: 2016 r. 65 690,90 Mg, 2017 r. 55 424,68 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 28 126,20 Mg.

⁵⁸ Odpowiednio w: 2016 r. 21 002,20 Mg, 2017 r. 22 162,99 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 11 075,58 Mg.

⁵⁹ Odpowiednio w: 2016 r. 19 086,10 Mg, 2017 r. 20 512,14 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 6 833,37 Mg.

⁶⁰ Dotyczącej łącznie 9 miesięcy z 2017 r. i 2018 r. dla kodów o nr: 19 12 10, 19 05 03, 19 05 99.

niż wymienione w 19 12 11)⁶¹. Z kolei odpady surowcowe⁶² stanowią odpowiednio: ok. 2,00%, ok. 3,30% oraz 3,55%.

(akta kontroli str. 939)

Przeprowadzone w dniu 22 lipca 2019 r. oględziny wytworzonych w MBP odpadów, przy udziale specjalisty nauk technicznych z zakresu gospodarki odpadami wykazały, że charakterystyka jakościowa odpadów surowcowych⁶³ wytworzonych w części mechanicznej wskazuje na właściwe przeprowadzenie mechanicznego przetwarzania. Odpady charakteryzują się dużą czystością i są przygotowane do recyklingu. Z udostępnionych w trakcie oględzin badań charakterystyki jakościowej (z 2018 r. oraz 2019 r.) odpadów palnych⁶⁴ jednoznacznie wynika, że charakteryzują się one bardzo dobrymi właściwościami paliwowymi. Natomiast odpady⁶⁵ wytworzone w części biologicznej instalacji są zgodnie z decyzją o pozwoleniu zintegrowanym zagospodarowywane w procesie odzysku (dotyczy 19 05 03) lub unieszkodliwiane (dotyczy 19 05 99) na własnym składowisku odpadów. Przedstawione wyniki badań przeprowadzone przez akredytowane laboratorium (w roku 2018 z częstotliwością miesięczną, a w roku 2019 przeprowadzane raz na kwartał), spełniają wymagania dotyczące m.in. AT4 określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za korzystanie ze środowiska⁶⁶, co świadczy o właściwym prowadzeniu procesu biologicznego przetwarzania i o dobrej stabilizacji frakcji organicznej zawartej w odpadach. Jednocześnie, z selektywnie zebranych odpadów zielonych i odpadów biodegradowalnych wytwarzany jest polepszacz glebowy (Tarrawit) posiadający właściwe atesty zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu⁶⁷.

(akta kontroli str.1378-1428)

1.11. Na podstawie umowy na wykonanie systemu monitoringu wizyjnego (16 kamer) dla ZGO z dnia 28 stycznia 2019 r., protokołu odbioru prac z dnia 22 lutego 2019 r. oraz oględzin z dnia 4 lipca, 8 lipca oraz 23 lipca 2019 r. (protokół oględzin z dnia 23 lipca 2019 r.) stwierdzono, że w miejscu magazynowania odpadów funkcjonuje wizyjny system kontroli, który został zainstalowany w terminie⁶⁸. Ponadto na terenie ZGO od dnia 11 grudnia 2015 r. działa 80 kamer. W toku oględzin, stwierdzono, że zapisy obrazu wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania oraz składowania odpadów nie były przechowywane przez miesiąc

⁶¹ Tj. ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty)z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (balast z frakcji nadsitowej 80-320 mm), ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (frakcja biodegradowalna, podsitowa 15-80 mm), ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (frakcja biodegradowalna, podsitowa 80-320 mm), ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (frakcja podsitowa 0-15 mm), ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (frakcja twarda/inertna, wydzielona z frakcji 15-80 mm).

⁶² Tj. odpadów o kodach: 15 01 01 (Opakowania z papieru i tektury), 15 01 02 (Opakowania z tworzyw sztucznych), 15 01 04 (Opakowania z metali), 15 01 05 (Opakowania wielomaterialowe), 15 01 07 (Opakowania ze szkła).

⁶³ Tj. odpadów o kodach: 15 01 01 (Opakowania z papieru i tektury), 15 01 02 (Opakowania z tworzyw sztucznych), 15 01 04 (Opakowania z metali), 15 01 05 (Opakowania wielomaterialowe), 15 01 07 (Opakowania ze szkła).

⁶⁴ Tj. m.in. odpady o kodach: 19 12 04 (Tworzywa sztuczne i guma), 19 12 10 (Odpady palne (paliwo alternatywne), ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty)z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (balast z frakcji nadsitowej 80-320 mm).

⁶⁵ Tj. 19 05 03 (Kompost nieodpowiadający wymaganiom – nienadający się do wykorzystania), 19 05 9 (Inne niewymienione odpady).

⁶⁶ Dz.U. z 2017 poz. 2490

⁶⁷ Dz.U. z 2018 r. poz. 1259

⁶⁸ Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 12 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych posiadacz odpadów powinien od 5 marca 2019 r. prowadzić wizyjny system kontroli.

od daty dokonania zapisu, co było niezgodne z wymogiem art. 25 ust. 6b ustawy o odpadach. Ze złożonych wyjaśnień wynika, że spowodowane to było błędną analizą pojemności dysków potrzebnej do zapewnienia zapisu, wykonaną przez firmę zewnętrzną (dokupiono dwa dyski o pojemności 6 TB), ich awarię w dniu 14 maja 2019 r. oraz będącą konsekwencją wymiany dysków - niewłaściwą konfiguracją rejestratorów i instalacją oprogramowania przez firmę zewnętrzną, tj. uruchomieniu nagrywania w najwyższej rozdzielczości – 4K, co wpłynęło na szybsze zapełnianie się dysków. W trakcie trwania czynności kontrolnych dostosowano jakość nagrań do pojemności dysków i w dniu 23 lipca 2019 r. stwierdzono, że istnieje możliwość odtworzenia zapisów sprzed 30 dni tj. z dnia 23 czerwca 2019 r. Ponadto, na podstawie zapisów z dnia 2 lipca 2019 r. ustalono, że urządzenia rejestracyjne zapewniają zapis obrazu przez całą dobę oraz identyfikację osób przebywających w tym miejscu. Zapisy obrazu wizyjnego systemu kontroli były przechowywane i zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych oraz jego utratą w sposób właściwy tj. na dyskach w serwerowni, do której mają dostęp jedynie osoby uprawnione.

(akta kontroli str. 1151-1159, 1346-1355)

1.12. Dla każdego wytworzonego odpadu w instalacji MBP, MWW w pozwoleniu zintegrowanym określił miejsce i sposób magazynowania oraz gospodarowania odpadami. Łącznie, dla wytworzonych odpadów w MBP przewidziano siedem miejsc ich magazynowania⁶⁹. MWW wskazał także, że część z wytworzonych odpadów nie jest magazynowana, lecz na bieżąco kierowana do: odzysku lub unieszkodliwienia na składowisko odpadów (procesy R3⁷⁰, D5⁷¹), części biologicznej MBP – stabilizacji tlenowej jako materiał strukturalny (proces D8⁷²). Wytworzone odpady w zależności od ich rodzaju magazynowane i przygotowywane były do dalszego przetworzenia w postaci zbelowanej (dot. 15 01 01, 15 01 02, 15 01 05, 19 12 04, 19 12 10, ex 19 12 12), luzem (dot. 15 01 04, 15 01 07, 19 12 04, 19 12 10, ex 19 12 12, 19 05 03), selektywnie (dot. 16 02 14) lub selektywnie w pojemnikach (dot. 16 06 05). Część odpadów z frakcji ex 19 12 12⁷³ (spełniająca wymagania dot. składowania) kierowana była bezpośrednio do składowania. Również odpady o kodzie 19 05 99 nie są magazynowane, lecz na bieżąco kierowane do unieszkodliwiania na składowisku odpadów. Na podstawie losowo wybranych kart ewidencji odpadów oraz kart przekazania odpadów dotyczących odpadów o kodach: 15 01 01, 15 01 02, 19 12 10 z 2016 r., 15 01 01, 15 01 04, 15 01 07 z 2017 r. oraz 19 12 10 z 2018 r. stwierdzono, że odpady na bieżąco przekazywano innym podmiotom⁷⁴. Informacje⁷⁵ będące podstawą do wyliczeń dla gmin o osiągniętych poziomach odzysku i recyklingu, przesyłane są bezpośrednio od recyklera, który wniosek DPR otrzymuje bezpośrednio od ZGO lub od pośrednika (w przypadku gdy pośrednik odbierał odpady surowcowe od ZGO).

(akta kontroli str. 26-109, 1352-1355, 1360, 130a-e, 1566-1570, 1575-1582)

⁶⁹ Obiekty: B11, B12, B13, B13a, B16, B18, B30.

⁷⁰ Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania).

⁷¹ Składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd.).

⁷² Obróbka biologiczna, niewymieniona w innej pozycji niniejszego załącznika, w wyniku której powstają ostateczne związki lub mieszaniki, które są unieszkodliwiane za pomocą którejkolwiek spośród procesów wymienionych w poz. D1-D12.

⁷³ Ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (balast z frakcji nadsitowej 80-320 mm).

⁷⁴ Tj. w przypadku 15 01 01 pośrednikowi sprzedaży, 15 01 02 pośrednikowi sprzedaży, prowadzącemu recykling tworzyw sztucznych, 19 12 10 podmiotowi wytwarzającemu paliwo alternatywne, 15 01 04 pośrednikowi w sprzedaży, 15 01 07 pośrednikowi sprzedaży, prowadzącemu recykling szkła.

⁷⁵ Tj. Dokument potwierdzający recykling (DPR).

Przeprowadzone w dniu 22 lipca 2019 r. oględziny magazynowanych wytworzonych w MBP odpadów, przeprowadzone przy udziale specjalisty z zakresu nauk technicznych dot. gospodarki odpadami wykazały, że odpady surowcowe⁷⁶ magazynowane były selektywnie w zadaszonych magazynach przeznaczonych dla poszczególnych frakcji. Ich czas magazynowania uzależniony był od zgromadzenia partii transportowej odpadów⁷⁷. W przypadku opakowań: z papieru i tektury nie przekraczał dwóch tygodni, ze szkła wynosił dwa, do trzech dni, z tworzyw sztucznych i metali maksymalnie jeden miesiąc. Zarówno czas jak i sposób magazynowania odpadów zapewniał zachowanie ich odpowiedniej jakości w celu poddania ich recyklingowi i był właściwy technologicznie. Odpady o kodach 19 12 04, 19 12 10, ex 19 12 12⁷⁸ były selektywnie magazynowane, belowane lub składowane luzem w utwardzonych magazynach (boksach z zadaszaniem). Należy zaznaczyć, że z udostępnionych w trakcie oględzin wyników badań charakterystyki jakościowej powyższych odpadów jednoznacznie wynikało, że charakteryzują się one bardzo dobrymi właściwościami paliwowymi. Po zgromadzeniu partii transportowej⁷⁹ przekazywane były uprawnionym odbiorcom w celu odzysku energii. Czas magazynowania nie przekraczał dwóch dni. W szczególnych sytuacjach (okres pomiędzy przetargami na odbiór odpadów) czas magazynowania wyniósł jeden miesiąc. Zdaniem powołanego specjalisty, zarówno czas jak i sposób magazynowania odpadów zapewnił zachowanie odpowiedniej jakości w celu poddania ich odzyskowi energetycznemu.

W trakcie kontroli udostępniono badania akredytowanego laboratorium wskazujące, że odpady o kodzie 19 12 12 charakteryzują się ciepłem spalania mniejszym niż 0,5 MJ/kg czyli spełniają wymagania kryterium ich przyjmowania na składowisko odpadów.

Ponadto sporządzony przez powołanego specjalistę bilans ilościowy instalacji MBP wskazuje, że w roku 2016 w wyniku procesu mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (20 03 01) 3,4% odpadów zostało skierowanych do recyklingu, a 8,5% odpadów do odzysku (wytworzenia energii), natomiast pozostała ilość trafiła do składowania z czego 49,5% do odzysku na składowisku a pozostała ilość do unieszkodliwiania. Przedstawiony bilans wskazuje na stosunkowo mało efektywne wydzielanie przez instalację odpadów przeznaczonych do recyklingu i odzysku energetycznego. Należy podkreślić, że rok 2016 był rokiem rozpoczęcia eksploatacji instalacji (w tym do marca trwały próby technologiczne). W kolejnych latach w 2017 r. i w 2018 r. nastąpiła poprawa tj. odpowiednio (w 2017 r.) 8,28% odpadów zostało skierowanych do recyklingu, a 9,28% do odzysku (wytworzenia energii). Pozostała ilość odpadów trafiła do składowania, z czego 35,3% do odzysku na składowisku, a pozostała ilość do unieszkodliwiania oraz (w 2018 r.) 11,07% odpadów zostało skierowanych do recyklingu, a 18,76% do odzysku (wytworzenia energii). Pozostała ilość odpadów trafiła do składowania, z czego 35,1% do odzysku na składowisko, a pozostała część do unieszkodliwiania. Zdaniem specjalisty, przedstawiony bilans wskazuje na poprawę efektywności wydzielania przez instalację odpadów przeznaczonych do recyklingu (poziom 11% należy do wysokich w instalacjach MBP) i odzysku energetycznego (18% to wynik zadowalający). Należy podkreślić, że od rozpoczęcia

⁷⁶ Tj. odpadów o kodach: 15 01 01 (Opakowania z papieru i tektury), 15 01 02 (Opakowania z tworzyw sztucznych), 15 01 04 (Opakowania z metali), 15 01 05 (Opakowania wielomateriałowe), 15 01 07 (Opakowania ze szkła).

⁷⁷ Tj. zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 25 lipca 2019 r. dla kodów: 15 01 01 – ok. 22 Mg, 15 01 02 – ok. 10 – 22 Mg, 15 01 04 – ok. 2 – 14 Mg, 15 01 05 – ok. 20 Mg.

⁷⁸ Ex 19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (balast z frakcji nadsitowej 80-320 mm).

⁷⁹ Tj. zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 25 lipca 2019 r. dla kodów: 19 12 04, 19 12 10 i 19 12 12 – ok. 8 – 24 Mg w zależności od tego czy odpady są w formie zbelowanej czy luzem.

eksploatacji instalacji poziomy recyklingu i odzysku rosły i biorąc pod uwagę zainwestowanie (w tym poziom wyposażenia technicznego instalacji i jej duża nowoczesność) uzyskiwane wyniki należy ocenić pozytywnie, choć zdaniem specjalisty, powinny w następnych latach dalej rosnąć, aż do 50% w 2020 r.

(akta kontroli str. 1378-1428)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zapisy obrazu wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania oraz składowania odpadów nie były przechowywane przez miesiąc od daty dokonania zapisu co było niezgodne z wymogiem art. 25 ust. 6b ustawy o odpadach.

(akta kontroli str. 1151-1159, 1346-1355)

2. W okresie objętym kontrolą nastąpiło przekroczenie limitów przepustowości instalacji MBP dla części mechanicznej i biologicznej instalacji, określonych w decyzji MWW z dnia 10 grudnia 2015 r.

(akta kontroli str. 26-109, 285-326, 1327-1330, 1334-1339a, 1429-1444)

OCENA CZĄSTKOWA

Prowadzący instalację MBP działał na podstawie pozwolenia zintegrowanego wydanego przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego, który określił dopuszczalne moce przerobowe dla części mechanicznej jak i biologicznej MBP. ZGO przekroczył wyznaczone wartości, podejmując jednak wcześniej (jak dotąd nieskuteczne) działania mające na celu rozwiązanie problemu z nadmierną ilością zmieszanych odpadów komunalnych kierowanych przez gminy z Regionu VI jak i odmową ich przyjęcia przez instalacje zastępcze. ZGO zawarł umowy z podmiotami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz sporządził i przesłał wnioskodawcy (jeden przypadek) kalkulację ceny za przetworzenie odpadów. Funkcjonujący w zakładzie wizyjny system monitoringu nie zapewniał zachowania nagrań przez okres 30 dni, jednakże w toku kontroli dostosowano jego działanie do obowiązujących przepisów. Odpady magazynowane były w sposób prawidłowy, tj. umożliwiając ich dalsze przetwarzanie, a karty ewidencji odpadów prowadzone były dla każdego kodu odpadu w sposób rzetelny i odzwierciedlały wartości wynikające z zestawień wagowych oraz kart przekazania odpadów.

OBSZAR

2. Sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetworzenia w instalacji MBP

Opis stanu
faktycznego

2.1. Prowadzący instalację MBP w okresie kontrolowanym odpady o kodach: 15 01 01, 15 01 02, 15 01 04, 15 01 05 oraz 15 01 07 przekazywał pośrednikom bądź też bezpośrednio podmiotom prowadzącym recykling, a 16 02 14, 16 02 16 oraz 16 06 05 do zakładów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Odbiorcy wskazanych odpadów ustaleni byli na podstawie przedstawionych przez nich ofert (w wyniku ofertowania) oraz weryfikowani pod kątem posiadanych kompetencji do zbierania lub przetwarzania odpadów poprzez przesłanie skanów posiadanych decyzji na gospodarowanie odpadami. Ceny (najniższa i najwyższa) dla poszczególnych odpadów w latach 2016-2018 kształtowały się w następujących przedziałach: 15 01 01 od 50,00 do 530,00 zł/Mg; 15 01 02 od -100,00

do 2.600,00 zł/Mg⁸⁰, 15 01 04 od 200,00 do 5.870,00 zł/Mg⁸¹, 15 01 05 od 63,05 do 150,00 zł/Mg, 15 01 07 od 60,00 do 168,00 zł/Mg⁸², 16 02 14 od 210,00 do 300,00 zł/Mg, 16 06 05 od 0,00 do 800,00 zł/Mg⁸³. Z kolei, odpady o kodach: 19 12 04, 19 12 10 oraz ex 19 12 12 odbierane były przez odbiorców wyłonionych na podstawie przeprowadzonych przetargów, których w okresie kontrolowanym było osiem, a weryfikacja uprawnień do przetwarzania odpadów odbywała się na etapie prowadzonego przetargu. Umowy zawierano na okresy kilkumiesięczne, do dwunastu miesięcy, bądź do wyczerpania kwoty wynagrodzenia lub ilości odpadów wskazanych w umowach. Ceny w zależności od umowy i okresu dla odpadów o kodzie: 19 12 10 wahały się w przedziale od 148,00 do 198,00 zł/Mg, 19 12 12 od 148,00 do 220,00 zł/Mg, 19 12 04 od 160,00 do 250,00 zł/Mg.

(akta kontroli str. 1342-1347, 1356-1359, 1566-1582)

2.2. W badanym okresie wytworzone w instalacji MBP odpady surowcowe przekazywane były bezpośrednio do prowadzących instalacje recyklingu lub do pośredników posiadających zezwolenie na zbieranie odpadów. W przypadku tego drugiego rozwiązania, ZGO zwracał się za pośrednictwem pośrednika o przesłanie dokumentu potwierdzającego recykling. Do dalszego zagospodarowania odpadów, za lata 2016–2018 (stan na 30.06.), kierowano odpady o kodach: 15 01 01 w ilości 4 474,17 Mg⁸⁴ (proces R3); 15 01 02 w ilości 3 973,36 Mg⁸⁵ (procesy R3, R5); 15 01 04 w ilości 1 518,56 Mg⁸⁶ (proces R4); 15 01 05 w ilości 248,60 Mg⁸⁷ (proces R3); 15 01 07 w ilości 8 489,56 Mg⁸⁸ (proces R5). Odpady o kodach: 16 02 14 w ilości 21,19 Mg⁸⁹, 16 02 16 w ilości 10,89 Mg⁹⁰ oraz 16 06 05 w ilości 5,94 Mg⁹¹ przekazane zostały do zakładu zagospodarowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Z kolei odpady o kodzie 19 05 03 przekazano do rekultywacji składowiska w ilości 25 667,46 Mg⁹², a 19 05 99 na składowisko w ilości 46 431,61 Mg⁹³. Odpady palne (paliwo alternatywne) 19 12 10 w ilości 6 083,10 Mg⁹⁴ przekazano do innych podmiotów posiadających decyzję na gospodarowanie odpadami.

(akta kontroli str.1377c-1377h, 1566-1582)

NIK podkreśla, że działanie polegające na przekazywaniu frakcji surowcowych instalacjom prowadzącym recykling za pośrednictwem innych podmiotów (pośrednik) które posiadają decyzje administracyjne wyłącznie na zbieranie odpadów, powoduje, że w momencie przekazania odpadów ZGO nie posiada

⁸⁰ Zgodnie z wyjaśnieniami w danym kodzie zawiera się wiele frakcji odpadów opakowań z tworzyw sztucznych m.in. folie oraz PET bezbarwny, dla których ceny są różne. Np. w latach objętych kontrolą odbiór folii był dokonywany za dopłatą, a za PET bezbarwny uzyskiwano najwyższą cenę.

⁸¹ Powodem różnic pomiędzy ceną najwyższą a najniższą, zgodnie z wyjaśnieniami jest to, że w danym kodzie zawierają się zarówno puszki stalowe (najniższa cena) jak i aluminiowe (najwyższa cena).

⁸² Powodem różnic pomiędzy ceną najwyższą a najniższą, zgodnie z wyjaśnieniami jest to, że w danym kodzie zawiera się zarówno szkło opakowaniowe kolorowe (najniższa cena) jak i szkło opakowaniowe bezbarwne (najwyższa cena).

⁸³ Zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 24 lipca 2019 r. „cena wynikała z tego, że część odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego została przekazana w rozliczeniu. Spółka nie płaciła za tonery, ale w zamian za to została wyzerowana cena za baterie. Rozliczenie było proporcjonalne ilościowo w stosunku do wartości rynkowej poszczególnych frakcji ww. odpadów”.

⁸⁴ Tj. w: 2016 r. 1 352,14 Mg, 2017 r. 1 909,43 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 1 212,60 Mg.

⁸⁵ Tj. w: 2016 r. 1 094,44 Mg, 2017 r. 1 959,75 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 919,17 Mg.

⁸⁶ Tj. w: 2016 r. 441,55 Mg, 2017 r. 684,94 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 392,07 Mg.

⁸⁷ Tj. w: 2016 r. 43,46 Mg, 2017 r. 142,94 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 62,20 Mg.

⁸⁸ Tj. w: 2016 r. 2 574,62 Mg, 2017 r. 3 706,14 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 2 208,80 Mg.

⁸⁹ Tj. w: 2017 r. 14,53 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 6,66 Mg.

⁹⁰ Tj. w: 2017 r. 6,97 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 3,91 Mg.

⁹¹ Tj. w: 2017 r. 3,64 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 2,30 Mg.

⁹² Tj. w: 2016 r. 1 534,40 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.) 24 133,06 Mg.

⁹³ Tj. w: 2016 r. 19 086,10 Mg, 2017 r. 20 512,14 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.2018 r.) 6 833,37 Mg.

⁹⁴ Tj. w: 2016 r. 752,06 Mg, 2017 r. 2 385,00 Mg, 2018 r. (stan na 30.06.2018 r.) 2 946,04 Mg.

wiedzy do kogo (jakiego recyklera) i kiedy ostatecznie odpady zostaną przekazane. Wiedza ta, pozyskiwana jest dopiero w okresie późniejszym tj. po kilku miesiącach od momentu przekazania odpadów, bezpośrednio od recyklera, który zbiorczo (za dany kwartał roku) potwierdza przyjęcie określonej masy odpadów i poddanie jej jednemu z procesów recyklingu. Stwarza to wysokie ryzyko nielegalnego pozbywania się odpadów, jak również nieosiągnięcia celów odzysku i recyklingu, który do 2020 r. winien być uzyskiwany na poziomie 50%. Przeciwdziałać temu powinien wzmocniony nadzór oraz zachowanie szczególnej staranności w procesie wyboru podmiotów odbierających odpady surowcowe (pośredników), po przetworzeniu odpadów w instalacji MBP.

2.3. Dnia 2 lipca 2019 r. członek zarządu ZGO, Prokurent oraz kierownik Działu Technologicznego, wyjaśnili, że w okresie kontrolowanym wystąpiło jedno zdarzenie ogniowe tj. samozapłon odpadów zielonych w tunelu kompostowym – w dniu 27 grudnia 2018 r. Do jego gaszenia wykorzystano hydranty wewnętrzne oraz, w celu niedopuszczenia do jego rozprzestrzenienia się oraz zabezpieczenia mienia, zawiadomiono straż pożarną. Prawdopodobną przyczyną zdarzenia było przesuszenie materiału wsadowego. Zgodnie z przywołanymi wyjaśnieniami oraz książką kontroli, po powyższym zdarzeniu nie było kontroli zewnętrznej prowadzonej przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska ani Marszałka Województwa Wielkopolskiego. ZGO nie przekazało również informacji o zdarzeniu WIOŚ.

(akta kontroli str. 1327-1331a)

2.4. Roczne sprawozdania za lata 2016 – 2018 z zakresu zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów były przekazywane właściwemu marszałkowi województwa, na formularzu zgodnym z właściwymi przepisami⁹⁵ oraz w obowiązującym terminie, tj. do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy. W sprawozdaniu za 2016 r. w Dziale 7⁹⁶ przez omyłkę nie wskazano masy odpadów jaką poddano procesowi odzysku lub unieszkodliwiania dla instalacji MBP. Wskazana masa ujęta została jednak w Tabeli A Działu 5⁹⁷ sprawozdania. W okresie kontrolowanym nie były składane korekty przedmiotowych sprawozdań do MWW. Na podstawie danych z powyższych sprawozdań stwierdzono, że ZGO prowadził na prawidłowym wzorze⁹⁸ oraz na bieżąco (w formie elektronicznej) karty ewidencji odpadów dla wszystkich przyjętych do przetworzenia oraz wytworzonych odpadów w MBP.

(akta kontroli str. 285-326)

Na podstawie kart przekazania odpadów dla kodów: 20 03 01 (za: 01, 03, 05, 07, 09, 11/2016 r.; 03, 05, 08, 11/2017 r.; 02, 04, 06, 08, 10, 12/2018 r.), 20 02 01 (za 02, 06, 11/2017 r.), 20 02 01 (za 11/2017 r.) oraz 19 12 12 (za: 11, 12/2017 r.) stwierdzono, że ilości przekazanych odpadów są jednakowe z ilościami wykazanymi w kartach ewidencji odpadów dla powyższych kodów za podane okresy.

(akta kontroli str. 1362a-d)

⁹⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach, Dz. U. z 2010 r., Nr 249, poz. 1674.

⁹⁶ Tj. Zbiorcze zestawienie danych o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, z wyłączeniem składowisk odpadów, obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz spalarni i współpalarni odpadów.

⁹⁷ Tj. Dział 5 – Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilościach odpadów poddanych odzyskowi, Tabela A – Zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilościach odpadów poddanych odzyskowi.

⁹⁸ Tj. zgodnym z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów, Dz. U. z 2014 r. poz. 1973.

Sprawozdania sporządzone na podstawie art. 90a ucpg odzwierciedlały stan faktyczny i były zgodne z dokumentami ewidencji. Niemniej jednak do gmin wysyłane były korekty sprawozdań, które dotyczyły podania niewłaściwych wartości wysortowanych odpadów wynikających z powielenia części danych. Stwierdzone rozbieżności były ustalane w trakcie wewnętrznych kontroli. ZGO w sprawozdaniach przekazywanych do gmin wskazywał, że „zgodnie z posiadaną dokumentacją⁹⁹ odpady zostały zagospodarowane w procesach R3, R4 i R5 dlatego mogą zostać ujęte w obliczeniach poziomów recyklingu dla danych gmin”.

(akta kontroli str. 327-797)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach objętych kontrolą ZGO miało podpisane umowy z podmiotami przetwarzającymi odpady po MBP dla odpadów o kodach: 19 12 04, 19 12 10 oraz ex 19 12 12, którzy wyłaniali byli na podstawie ogłaszanych przetargów. Odbiorców dla frakcji surowcowych (15 01 01, 15 01 02, 15 01 04, 15 01 05, 15 01 07) pozyskiwano w drodze bieżącego ofertowania, co było podyktowane czynnikiem ekonomicznym tj. dużą dynamiką zmian cen surowców zarówno na rynku krajowym, jak i światowym. Wytwarzane odpady surowcowe przekazywane były podmiotom, które posiadały aktualne decyzje administracyjne (pozwolenia) na zbieranie, przetwarzanie i transport odpadów. W przypadkach przekazywania frakcji surowcowych, ZGO pozyskiwało dokumenty potwierdzające recykling. Ponadto, prowadzący instalację MBP dla wszystkich kodów odpadów prowadził ewidencję odpadów, która odzwierciedlała stan faktyczny tj. była zgodna z zestawieniami wagowymi oraz z kartami przekazania odpadów.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z modyfikacją w toku czynności kontrolnych systemu wizyjnego w ZGO i jego funkcjonowaniem zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, NIK odstępuje od formułowania wniosku w tym zakresie. Jednocześnie, ze względu na niezakończone - do czasu zakończenia czynności kontrolnych NIK - postępowania sądowego dotyczącego odmowy zwiększenia przez MWW przepustowości dla instalacji MBP w Jarocinie, NIK nie formułuje wniosku także w tym zakresie (prawomocne rozstrzygnięcie Sądu w tej sprawie będzie dla jednostki wiążące).

---

⁹⁹ Otrzymywaną bezpośrednio od recyklerów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, 13 września 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Krzysztof Kowalak
Inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Wicedyrektor
Tomasz Nowiński

.....
podpis

.....
podpis